

تأثیر صلاحیت های حرفه ای معلمان بر رویکردهای نوین آموزشی

مقطع ابتدایی شهرستان آبادان

زینب عابدین زاده^۱

۱- دبستان شاهد فرحناز بچاری آبادان. شماره پرسنلی ۹۶۳۹۲۰۸۹

zeynababedinzadeh@yahoo.com

چکیده

هدف از تحقیق حاضر تأثیر صلاحیت های حرفه ای معلمان بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان های متوسطه اول شهرستان آبادان می باشد. روش تحقیق حاضر توصیفی - تحلیلی می باشد. بدین منظور یک فرضیه اصلی و سه فرضیه فرعی تدوین شد. جامعه آماری تحقیق ۲۶۵ نفر از دبیران متوسطه اول شهرستان آبادان می باشد که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد صلاحیت های حرفه ای معلمان بابایی (۱۳۹۳) و پرسشنامه روش های نوین تدریس (گراشا و ریچمان؛ ۱۹۹۶) می باشد. داده ها با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته های تحقیق حاکی از آن است که فرضیات تحقیق در سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ مورد تایید می باشند. بر این اساس صلاحیت های حرفه ای معلمان بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان های متوسطه اول شهرستان آبادان تأثیرگذار است.

واژگان کلیدی: صلاحیت های حرفه ای، معلمان، رویکردهای نوین آموزشی

۱- مقدمه

امروزه مهم ترین عامل پیشرفت یک کشور، تعلیم و تربیت و آموزش جوانان می باشد. یکی از مسائل اساسی که در حال حاضر نظام های آموزشی با آن روبرو است، بحث ایجاد نوآوری و تغییر در روش های تدریس است که می تواند در متناسب سازی محتوا و روش های آموزشی با زندگی دوره بزرگسالی نقش مهمی ایفا نمایند (مختورالیونا و اگامبردیونا، ۲۰۲۳). از این رو شناخت روش های نوین در جامعه امروزی در حوزه ی آموزشی بسیار مهم است، و اجرای رویکردهای نوین آموزشی باعث ارتقای مهارت، دانش، توانایی ها، نگرش ها، ارزش ها و همچنین ویژگی های شخصیتی دانش آموزان می شود (مختورالیونا و اگامبردیونا، ۲۰۲۳؛ محمدی و خرسندی یامچی، ۱۳۹۶).

از طرفی معلمان وقتی مدیریت یک کلاس مملو از فراگیران پر انرژی را برعهده می گیرند با مشکلاتی روبرو می شوند که این امر خود زمینه ساز مشکلات بی شمار دیگری است. نگرش یک معلم درباره ی این که یک کلاس درس چگونه باید اداره شود و چگونه باید در کلاس عمل نماید سطح کلاس آن معلم را مشخص می کند (شیروانی شیری و همکاران، ۱۳۹۸). در سالیان گذشته، پژوهش ها گویای آنند که کیفیت آموزش، از مهمترین عوامل مؤثر در دستاوردهای علمی و فرهنگی دانش آموزان است. به عبارت دیگر، کیفیت آموزشی

¹ Mukhtoralievna & Egamberdiyevna

معلمان، تاثیر فراوانی در موفقیت دانش آموزان به هنگام یادگیری دارد و به عنوان یکی از مؤلفه های آموزشی مهم در پیش بینی موفقیت دانش آموزان به شمار می رود. از آنجایی که معلمان در کانون آموزش باکیفیت قرار دارند، نیاز مبرمی برای اطمینان از کسب صلاحیت های حرفه ای توسط معلمان احساس می شود، به ویژه اگر هدف؛ دستیابی و فرازبخشی تاثیرگذاری معلمان باشد (رجایی و همکاران، ۱۴۰۰). شایستگی ها و مهارت های معلمان در کارآمد بودن معلمان و در نتیجه تحقق اهداف مدرسه و نظام آموزش و پرورش نقش اساسی دارند. در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به برخورداری و نیز سنجش و ارتقای صلاحیت و مهارت های حرفه ای معلمان توجه فراوان شده است (سادات میرحسینی و همکاران، ۱۳۹۸). در واقع صلاحیت آموزشی معلمان یک عامل کمک کننده برای اجرای یک رویکرد آموزشی نوین می باشد (شریفه^۲، ۲۰۲۲). بر این اساس معلم باید با خلاقیت و روش های جدید آموزشی یک فضای مناسب برای یادگیری فراهم کنند (شیروانی شیرینی و همکاران، ۱۳۹۸). در رویکرد های نوین معلمان تلاش می کنند تا توانایی فراگیران را تقویت کنند. معلم هنگام تدریس از وسایل و امکانات آموزشی زیادی استفاده میکند و یادگیری مؤثر را از طریق تمرین ها و فعالیت های متنوع به عهده ی فراگیران می گذارد و آنان را در تحقق اهداف و یادگیری مفاهیم درس دخالت می دهد. معلم، راهنما و هدایت کننده های است که پا به پای فراگیر مسیر آموزشی را طی میکند و به او کمک میکند تا درس را به طور عمیق و از روی علاقه یاد بگیرد. بحث روش های تدریس یکی از چالش های معلمان محسوب می شود و بکارگیری روش تدریس مناسب با هر ماده درسی از اهمیت خاصی برخوردار است (امیری و همکاران، ۱۳۹۵).

صلاحیت حرفه ای معلمان از عواملی است که بر اجرا و پیاده سازی رویکرد های نوین آموزشی تاثیرگذار است. صلاحیت حرفه ای شامل موارد طراحی و تدوین استراتژی های آموزش و توسعه، نیازسنجی و طراحی آموزشی، مدیریت و هدایت برنامه های آموزشی، ارزشیابی و سنجش اثربخشی برنامه های آموزشی، برنامه ریزی و توسعه مسیر شغلی کارکنان، مدیریت و توسعه دانش سازمانی، مربیگری و نظارت، توسعه رهبری می باشد. به کارگیر الگوی صلاحیت حرفه ای در یک نظام آموزشی می تواند کاربردهای مختلفی داشته باشد از جمله اینکه برای نیازسنجی آموزشی افراد، تهیه و ارزشیابی برنامه آموزشی، ارزشیابی کارآیی، اثربخشی آموزش و نهایتاً برنامه ریزی برای رشد و پیشرفت خود به کار رود. در واقع صلاحیت حرفه ای منجر به ارتقا کیفیت، انتخاب و انتصاب راهبران آموزشی، برنامه ریزی برای رشد شایستگی ها و ارزشیابی صحیح از عملکرد آنان متناسب با شایستگی های مورد نظر و در نتیجه افزایش کارایی و اثربخشی نظام آموزشی می شود (غلامی علوی و همکاران، ۱۴۰۱).

رویکردهای آموزشی همواره یکی از عوامل ارتقاء کیفیت در نظام های آموزشی بوده است. و از آنجا که رویکرد آموزشی تحت تاثیر عواملی مانند ویژگی های فراگیر، مقطع تحصیلی، محتوا و امکانات موجود می باشد، همواره باید تلاش نمود تا بهترین رویکردها مورد استفاده قرار گیرند و یا ابداع شود. با ابداع روش های نوین آموزشی، انگیزه، علاقه و میزان یادگیری دانش آموزان بیشتر می شود. از این منظر رویکردهای نوین آموزشی حائز اهمیت می باشند (جعفری کمانگر و احمدی پور اناری، ۱۴۰۰). لذا در زمینه تاثیر صلاحیت های حرفه ای معلمان بر رویکردهای نوین آموزشی در داخل کشور تحقیقات بسیار اندکی صورت گرفته است بنابراین هدف تحقیق بررسی تاثیر صلاحیت های حرفه ای معلمان بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان های متوسطه آبادان است. بر این اساس فرضیات زیر تدوین شد

۲- فرضیات تحقیق

² Shareefa

فرضیه اصلی

صلاحیت های حرفه ای معلمان بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان های متوسطه آبادان تاثیرگذار است.

فرضیات فرعی

صلاحیت شناختی - مهارتی بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان های متوسطه آبادان تاثیرگذار است.

صلاحیت نگرشی - رفتاری بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان های متوسطه آبادان تاثیرگذار است.

صلاحیت مدیریتی بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان های متوسطه آبادان تاثیرگذار است.

۳- ادبیات تحقیق

صلاحیت

صلاحیت یک اصطلاح چند منظوره است که با معانی مختلف در زمینه های مختلف علمی مورد استفاده قرار می گیرد، اگرچه به طور کلی برای تاکید بر نقش ها و مسئولیت های شغلی مورد استفاده قرار می گیرد (امانی و همکاران، ۱۳۹۸).

صلاحیت حرفه ای معلمان

امروزه تربیت نیروی انسانی ماهر، متخصص و کارآمد از عوامل کلیدی و انکارناپذیر در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر کشوری محسوب می گردد. انسان ارزشمند ترین و بزرگترین ثروت جامعه است و برای تربیت وی، آموزش امری حیاتی است. اکثر نظریه پردازان مدیریت در کنار سرمایه و عوامل فیزیکی، به ایجاد رقابت و افزایش بهره وری از طریق تقویت نیروی انسانی توجه داشته اند. همچنین در دهه های گذشته، تغییر جهت اساسی در طرز انجام کار کارکنان حرفه ای مشاهده می شود. منابع انسانی نیازمند صلاحیت ها و شایستگی های ویژه ای است، صلاحیت هایی که می تواند پیوند مناسبی را بین کار و قابلیت های فردی کارکنان ایجاد کند (تووکانت ۳، ۲۰۱۷).

شایستگی یا صلاحیت در زبان مدیریتی جهان امروز، همان مجموعه رفتارها، فعالیت های مرتبط، انواع دانش، مهارت ها و انگیزه هاست که پیش نیازهای رفتاری، فنی و انگیزشی برای عملکرد موفقیت آمیز در یک نقش یا شغل مشخص محسوب می شود. افراد شایسته قادر به استفاده از دانش، توانایی ها، مهارت ها، قابلیت ها و ویژگی های فردی، برای دستیابی به اهداف و استانداردهای مورد نیاز نقش ها و عملکردشان، و در نتیجه بهبود مستمر سازمان برای مزیت رقابتی باشند. لذا شناسایی و ارتقاء مهارت، دانش و توانایی ها و خصیصه های فردی و شایستگی های آنان برای موفقیت سازمان ضروری و اجتناب ناپذیر است (پالما^۴، ۲۰۱۶). فراهم بودن زمینه های مناسب برای تعامل افکار و کسب تجربیات نو برای کارکنان مهمترین شرط رشد سرمایه انسانی و پرورش صلاحیت ها و شایستگی های مطلوب در سازمان های امروزی است. با توجه به مطالب فوق، اگر در انتخاب کارکنان، به مهارت ها و شایستگی های آنان توجه شود و برای گزینش آنها، تخصص و شایستگی های لازم باشد و کارکنان نیز به آثار کاربرد شایستگی های مذکور در پیشبرد اهداف توجه داشته باشند، زمینه مناسبی فراهم خواهد شد تا از همه امکانات و منابع در سازمان به نحو مطلوب استفاده شود. لذا، وظایف و عملکردهای مدیران آموزشی در قالب مهارت ها و صلاحیت های آنان یکی از اصلی ترین مواردی است که مورد توجه مدیران و متخصصان علوم مدیریت قرار گرفته است (امانی و همکاران، ۱۳۹۸).

³ Tovkanets

⁴ Palma

تعیین صلاحیت های معلمان

جدیدترین فرضیه ها برای پی بردن به صلاحیتهای معلمان این طور عنوان شده است: ابتدا باید تمام جنبه های آموزشی را هدفدار کرد، هدف ها را واضح و آشکار نمود، آنگاه بازدهی معلمان را اندازه گیری و ارزشیابی نمود. این کی اجرای این شیوه با مشکلات زیادی روبرو بوده است، خوشبختانه توانسته است مشخص ترین و مقبول ترین توصیف صلاحیت های معلمان به دست آورد. توصیف کوتاهی که تهیه و تدوین شده اند یا جزء یافته های تحقیقات بی شمارند: معلمی صلاحیت دارد که دلبستگی به حرفه ای معلمی و نگرش شاگردمداری داشته باشد. معلمان مجریان اصلی برنامه درسی به شمار می روند و نقش محوری در تحقق اهداف برنامه های آن خواهند داشت. بدیهی است هرچند میزان آگاهی و دانش آنها نسبت به برنامه ها و ابعاد و عناصر آن بیشتر باشد در تحقق اهداف و مقاصد برنامه درسی موثرتر هستند. توجه به مهارت های معلمان در فرایند تعلیم و تربیت تا آنجا اهمیت پیدا می نماید (پورکریمی، ۱۳۹۵).

امروزه موضوع تربیت و آموزش معلمان و چگونگی ارتقاء مهارتها و صلاحیت های حرفه ای آنان در دوره ها مختلف تحصیلی از مهمترین موضوعات مورد بحث در جوامع توسعه یافته و در حال توسعه و علمای تعلیم و تربیت، برنامه ریزان و جامعه شناسان آموزش و پرورش است و به علت ارزشی و اعتباری که برای معلم قائل هستند سرمایه گذاری در جهت بهزیستی روانی این رکن مهم تعلیم و تربیت را بهترین و سودمندترین نوع سرمایه گذاری می دانند و بر این باورند که معلمان نقطه آغاز هر تحول آموزشی هستند. امروزه این مطلب که معلم عامل اصلی پیشرفت های اجتماعی و فرهنگی هر کشور است در تمام جوامع پذیرفته شده است. معلمان به دلیل نقش برجسته ای که در یادگیری دانش آموزان در طول تحصیلات آنان دارند و نیز به دلیل آن که اعمال و رفتارشان در ایجاد انگیزه های یادگیری موثر است نیازمند کسب مهارت ها و صلاحیت های مختلف شغلی و حرفه ای هستند (محبی و همکاران، ۱۴۰۱).

شناخت این صلاحیت های حرفه ای و اینکه معلمان تا چه اندازه از آنها استفاده می کنند موضوعی است که امروزه در کشورهای مختلف دنیا به ویژه کشورهای توسعه یافته به آن پرداخته اند. استفاده از تجارب کشورهای پیشرفته در نحوه ی ارتقاء صلاحیت های حرفه ای معلمان می تواند بر کیفیت ارائه برنامه های آموزشی معلمان در کشورهای در حال توسعه کمک کند. در روزگار ما، همه ملت ها با هر نظام سیاسی و اجتماعی پیشرفته و یا در حال پیشرفت به مساله اصلاحات آموزشی توجه خاص دارند. گسترش و توسعه علوم و فناوری در جهان امروز، به خصوص در کشورهای پیشرفته به طور نسبی کلیه فعالیت های اجتماعی را تحت تاثیر قرار داده است؛ در این میان نقشی نیروی انسانی در هدایت سازمان اهمیت دارد (محبی و همکاران، ۱۴۰۱).

صلاحیت حرفه ای معلمان عبارتند از:

الف) توانایی تسلط بر بنیادها و اصول تعلیم و تربیت مانند: درک و فهم هدف آموزش و پرورش که باید از طریق اهداف ملی، سازمانی و برنامه درسی به آن رسید و هم از طریق اهداف یادگیری،

ب) آشنایی با رشته ی روانشناسی تربیتی مثلا: شناخت نظریه های یادگیری و مراحل رشد دانش آموزان،

ج) توانایی کنترل عناصر در هماهنگی و تطابق با دروس رشته تدریس،

د) توانایی به کارگیری رویکردها و روشهای متعدد در یادگیری،

ه) توانایی طراحی و کاربرد رسانه ها و منابع مختلف یادگیری،

و) توانایی انجام دادن ارزشیابی از میزان یادگیری دانش آموزان،

ز) توانایی آماده کردن برنامه و اجرای اصول و مبانی حمایتی مانند مدیریت مدرسه، راهنمایی و مشاوره،

ح) توانایی اجرای پژوهشی علمی و تفکر برای بهبود عملکرد.

معلم برای توسعه صلاحیت حرفه ای خود و اجرای وظایف شغلی ملزم است که:

(الف) فرایند یادگیری را به طور کیفی طراحی، اجرا، سنجش و ارزشیابی کند،

(ب) گواهینامه های حرفه ای و مدارک علمی خود را بهبود و ارتقاء دهد و مهارت هایش را همزمان با پیشرفت مداوم علوم، تکنولوژی و هنر به روز و تازه کند،

(ج) واقع بینانه و عینی عمل کند و نه به صورت تبعیض آمیز بر اساس ملاحظات جنسیتی، مذهبی، نژادی، گروهی و شرایط جسمی، زمینه ی خانوادگی و موقعیت اجتماعی - اقتصادی دانش آموزان در یادگیری،

(د) قوانین و مقررات، حقوق و مبانی اخلاقی و ارزش های دینی و اخلاقی معلمان را حفظ و رعایت کند،

(و) همبستگی و یکپارچگی ملی را حفظ کند و برای پرورش روحیه ی ملی دانش آموزان تلاش (تورنتو^۱، ۲۰۲۰).

ارزیابی کیفیت نظام تربیت معلم

ارزیابی کیفیت نظام تربیت معلم چندی است که در صدر مطالبات سیاست گذاران و دغدغه مندان این حوزه در عرصه های داخلی و بین المللی قرار گرفته است. افزون بر این، در سال های اخیر، توجه روزافزون به امر نظارت و ارزیابی مستمر ناظر بر ارتقای کیفیت خدمات آموزش در سراسر دنیا نمایان است در این میان، سنجش عملکرد معلمان، با انگیزه هایی مانند ارتقای سطح آموزش، بهبود جذب و همچنین ارتقای دانش حرفه ای همواره به مثابه گزینه ای راه گشا، مد نظر مسئولان نهادهای نظارتی بوده است؛ چرا که برابند پژوهش های بین المللی، منطقه ای و محلی موجود، همگی از اثر مستقیم و بی بدیل صلاحیت حرفه ای معلمان بر ارتقای کیفیت نظام آموزشی و همچنین بهبود سطح یادگیری دانش آموزان حکایت دارد (چامبلز^۲، ۲۰۱۶). باوجود اهمیت این موضوع، در بررسی ادبیات این حوزه خلائی محسوس در زمینه کاوش انگاره های مرتبط با امر صلاحیت حرفه ای به چشم میخورد و پژوهش ها و نگارش های اندکی در این زمینه وجود دارند. این در حالی است که نظام آموزشی به دلیل نبود نظارت کیفی، به ویژه در سه حوزه پذیرش دانشجو-معلم، صدور مدرک (فراغت از تحصیل) و نظارت ضمن خدمت همواره آسیب پذیر خواهد بود (سالتیکوف^۳، ۲۰۱۹).

نقش معلم

معلم بنا به نگرش خود نسبت به ماهیت روابط فرد و جامعه و جایگاهی که برای نقش فرد در تربیت خود و دیگران قائل است، موضع تربیتی اتخاذ می کند؛ بنابراین ضروری است که از طریق برنامه های آموزشی تربیت معلم، معلمان را با این بخش از مبانی اجتماعی تعلیم و تربیت آشنا ساخت. اگر در دانش آموزی مشکلی اخلاقی و یا عاطفی دید، به علت یابی آن می پردازد. سعی می کند با آگاه ساختن فرد به مشکلاتش، از تدبیر و تلاش خود فرد در حل مشکل کمک بگیرد؛ البته صرفاً به این اکتفا نمی کند، بلکه می کوشد محیط اجتماعی مساعدتری نیز برای دانش آموز فراهم آورد، چون می داند که اگر محیط او سالم نباشد تنها اراده ی فردی کارساز نیست (ردکر^۴، ۲۰۱۷). چنین معلمی در امر تدریس نیز به این نکات توجه دارد: اول اینکه فضای کلی کلاس باید یک فضای برانگیزاننده و تحریک کننده ی دانش آموزان به فعالیت و تلاش و تفکر باشد. نظر به اینکه فضای محیطی در عملکرد فرد اثر می گذارد، وجود چنین فضایی در کلاس زمینه را برای تلاش یادگیری تک تک افراد آماده می کند. دوم اینکه معلم سعی می کند در فهم و درک مسائل درسی اراده و توانایی های فردی را نیز به خدمت بگیرد؛ به این معنی که مطالب آموزشی را حاضر و آماده در اختیار یادگیرنده ها قرار نمی دهد، بلکه آنان را در برابر مسائل معماها و سوالات گوناگون قرار می دهد و با ایجاد فرصت های یادگیری لازم، یادگیرنده را به یافتن پاسخ های لازم هدایت می کند.

¹ Toronto

² Chambliss

³ Saltymakov

⁴ Redecker

از مؤلفه‌های اساسی مرتبط با نقش معلم، تأثیر ویژگی‌های شخصیتی-اخلاقی اوست. از ویژگی‌های شخصیتی-اخلاقی معلم می‌توان به برون‌گرایی، صمیمی بودن، جرئت و جسارت، مسئولیت‌پذیری، انتقادپذیری، انعطاف‌پذیری، انصاف، عدالت و پرهیز از تبعیض در بین دانش‌آموزان، نشاط و سرزندگی است. باوجوداینکه پژوهشگران مختلفی بر تأثیر این عامل اذعان نموده و حتی بر این باورند که دانش‌آموزان هنگام ارزیابی فرآیندها و فعالیت‌های آموزشی، به‌جای قضاوت درباره‌ی ویژگی‌های درس و توانایی‌های تدریس معلم، برداشت‌های کلی خود از استاد که عمدتاً تحت تأثیر ویژگی‌های شخصیتی-اخلاقی او هست، بیان می‌کنند؛ اما در ارزشیابی کیفیت تدریس کمتر موردتوجه قرار گرفته است (مابا و همکاران^۱، ۲۰۱۸).

۴- روش تحقیق

تحقیق حاضر یک تحقیق توصیفی، پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری تحقیق حاضر کل دبیران متوسطه اول شهرستان آبادان می‌باشد. ۳۹۴ نفر تعداد دبیران آقا و ۴۴۹ نفر تعداد دبیران خانم می‌باشد و در مجموع ۸۴۳ نفر در نظر گرفته شده است با توجه به جدول کرسی و مورگان حجم نمونه که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده تعداد ۲۶۵ نفر به عنوان جامعه نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان بابایی (۱۳۹۳) و پرسشنامه روش‌های نوین تدریس (گراشا و ریچمان؛ ۱۹۹۶) می‌باشد. داده‌ها با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

۵- یافته‌ها

در این قسمت به بررسی فرضیه‌های پژوهش پرداخته می‌شود.

فرضیات فرعی

صلاحیت شناختی - مهارتی بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان‌های متوسطه آبادان تأثیرگذار است.

جدول ۱: آزمون همبستگی میان متغیرهای صلاحیت شناختی - مهارتی و رویکردهای نوین آموزشی

رویکردهای نوین آموزشی		متغیر وابسته	
		متغیر مستقل	
۰/۹۲۹	شدت	صلاحیت شناختی - مهارتی	
۰/۰۰۰	معنی‌داری		
۲۶۵	تعداد		

برای آزمون این فرضیه از آزمون معناداری I پیرسون استفاده شده است، نتایج به دست آمده از این آزمون بیانگر این است که در سطح معنی (Sig = ۰/۰۰۰)، متغیرهای صلاحیت شناختی - مهارتی و رویکردهای نوین آموزشی به میزان (I=۰/۹۲۹) باهم رابطه دارند؛ و می‌توان این‌گونه تحلیل کرد که بین دو متغیر مذکور رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

صلاحیت نگرشی - رفتاری بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان‌های متوسطه آبادان تأثیرگذار است.

جدول ۴-۷: آزمون همبستگی میان متغیرهای صلاحیت نگرشی - رفتاری و رویکردهای نوین آموزشی

رویکردهای نوین آموزشی		متغیر وابسته	
		متغیر مستقل	
۰/۹۱۳	شدت	صلاحیت نگرشی - رفتاری	

¹ Maba et al

دهمین همایش ملی تازه های روانشناسی مثبت

ISC

CIVILICA

۰/۰۰۰	معنی داری	صلاحیت نگرشی - رفتاری
۲۶۵	تعداد	

برای آزمون این فرضیه از آزمون معناداری t پیرسون استفاده شده است، نتایج به دست آمده از این آزمون بیانگر این است که در سطح معنی ($\text{Sig} = ۰/۰۰۰$)، متغیرهای صلاحیت نگرشی - رفتاری و رویکردهای نوین آموزشی به میزان ($F=۰/۹۱۳$) باهم رابطه دارند؛ و می توان این گونه تحلیل کرد که بین دو متغیر مذکور رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. صلاحیت مدیریتی بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان های متوسطه آبادان تاثیرگذار است.

جدول ۴-۷: آزمون همبستگی میان متغیرهای صلاحیت مدیریتی و رویکردهای نوین آموزشی

رویکردهای نوین آموزشی		متغیر وابسته
		متغیر مستقل
۰/۹۲۰	شدت	صلاحیت مدیریتی
۰/۰۰۰	معنی داری	
۲۶۵	تعداد	

برای آزمون این فرضیه از آزمون معناداری t پیرسون استفاده شده است، نتایج به دست آمده از این آزمون بیانگر این است که در سطح معنی ($\text{Sig} = ۰/۰۰۰$)، متغیرهای صلاحیت مدیریتی و رویکردهای نوین آموزشی به میزان ($F=۰/۹۲۰$) باهم رابطه دارند؛ و می توان این گونه تحلیل کرد که بین دو متغیر مذکور رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. فرضیه اصلی

صلاحیت های حرفه ای معلمان بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان های متوسطه آبادان تاثیرگذار است.

جدول ۴-۷: آزمون همبستگی میان متغیرهای صلاحیت های حرفه ای معلمان و رویکردهای نوین آموزشی

رویکردهای نوین آموزشی		متغیر وابسته
		متغیر مستقل
۰/۹۲۷	شدت	صلاحیت های حرفه ای معلمان
۰/۰۰۰	معنی داری	
۲۶۵	تعداد	

برای آزمون این فرضیه از آزمون معناداری t پیرسون استفاده شده است، نتایج به دست آمده از این آزمون بیانگر این است که در سطح معنی ($\text{Sig} = ۰/۰۰۰$)، متغیرهای صلاحیت های حرفه ای معلمان و رویکردهای نوین آموزشی به میزان ($F=۰/۹۲۷$) باهم رابطه دارند؛ و می توان این گونه تحلیل کرد که بین دو متغیر مذکور رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۴-۱۱: نتایج رگرسیون چندگانه برای متغیرهای صلاحیت های حرفه ای معلمان و رویکردهای نوین آموزشی

منبع تغییرات	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	معناداری
رگرسیون	۱۳۵۴۰/۸۰۸	۳	۴۵۱۳/۶۰۳	۲۰۵/۹۵۰	۰/۰۰۰
باقی مانده	۲۱۰۳/۹۴۲	۲۶۱	۲۱/۹۱۶		
کل	۱۵۶۴۴/۷۵۰	۲۶۴			

به منظور بررسی معناداری ضریب همبستگی به دست آمده، نتایج تحلیل واریانس نشان می دهد که میزان F مشاهده شده معنادار است ($P < ۰/۰۵$ و $F=۲۰۵/۹۵۰$). بنابراین مدل رگرسیونی به طور کلی معنی دار است.

جدول ۴-۱۲: پیش بینی رویکردهای نوین آموزشی توسط متغیرهای صلاحیت های حرفه ای معلمان

P	β	R^2	R	متغیرهای پیش بین
---	---------	-------	---	------------------

۰/۰۰۰	۲/۸۲۷	۰/۸۶۶	۰/۹۳۰	صلاحیت شناختی - مهارتی
۰/۰۰۵	۲/۰۲۷			صلاحیت نگرشی - رفتاری
۰/۰۰۷	۲/۶۶۷			صلاحیت مدیریتی

جدول فوق نشان می دهد که با وارد کردن داده ها، $R^2 = ۰/۸۶۶$ است یعنی مولفه های صلاحیت های حرفه ای معلمان به میزان ۰/۸۶۶، توانستند رویکردهای نوین آموزشی را پیش بینی کنند. نتایج نشان داد که متغیر صلاحیت شناختی - مهارتی در سطح خطای ۵ درصد معنی دار است ($\beta = ۲/۸۲۷, P = ۰/۰۰۰$) همچنین متغیر صلاحیت نگرشی - رفتاری ($\beta = ۲/۰۲۷, P = ۰/۰۰۵$) و متغیر صلاحیت مدیریتی ($\beta = ۲/۶۶۷, P = ۰/۰۰۷$)، در سطح خطای ۵ درصد معنی دار هستند و به طور کلی قادر به پیش بینی رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان های متوسطه آبادان می باشند.

۶- نتیجه گیری

معلم به عنوان اساسی ترین عنصر نظام آموزشی نقش مهمی در هدایت و بهبود فرآیند تعلیم و تربیت دارد. کارآمدی نظام آموزشی نیز به دانش و توانایی معلمان آن بستگی دارد. از این رو طراحی و اجرای برنامه های آموزشی به منظور توسعه صلاحیت های حرفه ای آنان یک ضرورت اجتناب ناپذیر است. منظور از صلاحیت معلمی، مجموعه ای شناخت ها، گرایش ها و مهارت هایی است که معلم با کسب آن ها می تواند در جریان تعلیم تربیت به بررسی جسمی، عقلی، عاطفی، اجتماعی و معنوی فراگیران کمک کند. در همه سازمان ها از جمله سازمان های آموزشی، مهمترین و تأثیرگذارترین رکن برای رسیدن به اهداف سازمانی و به تعبیر دیگر اثربخشی، مدیریت است. میتوان شکست هر سازمان را تا حدود زیادی به مدیریت و رهبری غیرکارآمد آن سازمان مربوط دانست. به همین دلیل امروزه تلاش می کنند افرادی را در پست های مدیریت بگمارند که برای رهبری اثربخش، توانایی و شایستگی های لازم را داشته باشند. شایستگی های اعتقادی، اخلاقی، حرفه ای و تخصصی مربیان از طریق تغییر در معرفت، میل، اراده، عمل و تکرار عمل تا سطح تکوین صفات و هویت حرفه ای حاصل می شود. از آنجا که بر اساس یافته های فلسفه تربیت، هویت لایه ها و ابعاد گوناگون دارد، در بحث تربیت معلم نیز با تأکید بر تعمیق هویت مربیان در ابعاد فردی، انسانی، اسلامی و ایرانی، باید بر تکوین همه مؤلفه های هویت حرفه ای - اخلاق و تعهد حرفه ای، دانش تخصصی، دانش تربیتی، و مهارت های تربیتی ایشان به صورت یکپارچه برنامه ریزی کرد.

با توجه به موضوع پژوهش پیشنهاداتی در جهت تأثیر صلاحیت های حرفه ای معلمان بر رویکردهای نوین آموزشی دبیرستان های متوسطه آبادان بیان می شود: با توجه به یافته های پژوهش مبنی بر رابطه صلاحیت حرفه ای با عملکرد شغلی، به مدیران مدارس توصیه می شود که با حمایت معلمان، ارائه اختیارات بیشتر به آن ها و در صورت لزوم با ارائه بازخوردها و راهنمایی های منطقی و صمیمانه به معلمان، زمینه های مشارکت بیشتر معلمان در فعالیت های مدرسه و در نتیجه موجب ارتقای اخلاق حرفه ای آن ها و سلامت سازمانی و عملکرد شغلی را فراهم آورند؛

پیشنهاد می شود مراکز آموزش تربیت معلم و دانشگاه فرهنگیان که متولی اصلی امر آموزش معلمان هستند، روش ها و سرفصل های آموزشی خود را در جهت پرورش همه ی صلاحیت های معلمان تغییر دهند؛
پیشنهاد می شود آموزش و پرورش با ایجاد موقعیت های مطالعاتی و پژوهشی معلمان را در راستای توسعه ی حرفه ای هدایت کند.

۷- منابع

امانی، فاطمه، زمانی مقدم، افسانه، نصیری قرقانی، بابک، سورانی یانچشمه، رضا، مصلح، مریم (۱۳۹۸). ارائه مدلی به منظور ارتقاء صلاحیت حرف های مدیران آموزشی دانشگاه ها. حرفه ای مدیران آموزشی دانشگاه ها، دوره ۲۸، شماره ۴، صص ۵۲-۶۸. امیری، نژاد، شایوسی، نسرین، شایوسی، دانا (۱۳۹۵). بررسی تأثیر روش های نوین تدریس در آموزش زمین شناسی، مجموعه مقالات، بیستمین همایش انجمن زمین شناسی ایران، دانشگاه تهران.

بابایی، رضا (۱۳۹۳). مقایسه صلاحیت حرفه ای و الگوی تدریس مورد استفاده بین معلمان فارغ التحصیل از مراکز تربیت معلم و سایر دانشگاه ها، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی.

جعفری کمانگر، فاطمه، احمدی پور اناری، زهره (۱۴۰۰). ایجاد خلاقیت در خلق قطعه ی ادبی با استفاده از رویکردهای نوین آموزشی، فصلنامه تدریس پژوهی، سال نهم، شماره سوم.

سادات میرحسینی، فرناز، آقایی، نجف، صفاری، مرجان (۱۳۹۸). طراحی مدل صلاحیت حرفه ای معلمان تربیت بدنی ایران، پژوهش در ورزش تربیتی، دوره ۷، شماره ۷۷، صص ۳۴-۱۷.

شیروانی شیرینی، علی، علی نوروزی، سوسن نعمت الهی، رضا (۱۳۹۸). تحلیلی بر مسأله رابطه بین فراگیر و معلم با تأکید بر رویکردهای نوین آموزشی، دانشگاه فرهنگیان، فصلنامه آموزش پژوهی، دوره پنجم، شماره نوزدهم.

غلامی علوی، صدیقه، حاتمی، جواد، مهرمحمدی، محمود، طلایی، ابراهیم (۱۴۰۱). طراحی و اعتبارسنجی الگوی صلاحیت حرفه ای راهبران آموزشی در دوره ابتدایی، فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران، سال هجدهم، شماره ۶۸، ۱۹۷-۲۲۲.

محمدی، رضا، خرسندی یامچی، اکبر (۱۳۹۶). طراحی الگوی صلاحیت حرفه ای ارزشیابان و میزان کیفیت در نظام آموزش عالی، دو فصلنامه مطالعات برنامه ریزی آموزشی، دوره ششم، شماره دوازدهم.

مهدی رجایی نیا، کیانی، غلامرضا، اکبری، رامین (۱۴۰۰). طراحی مدل ارزیابی عملکردی صلاحیت های حرفه ای دانشجو معلمان زبان انگلیسی: مطالعه موردی دانشگاه فرهنگیان، پژوهشهای زبانشناختی در زبان های خارجی (۱۱)، ۱، ۱۱-۲۶.

Chambless, K. S. (2012). Teachers' oral proficiency in the target language: Research on its role in language teaching and learning. *Foreign Language Annals*, 45(s1), s141- s162.

Mukhtoralievna, Zakirova Sohiba, Egamberdiyevna, Hamdamova Muslima (2023). USE OF MODERN TEACHING METHODS IN MOTHER LANGUAGE AND READING LITERACY LESSONS OF PRIMARY CLASS, *Web of scientist: international scientific research journal*, Volume 4, Issue 3, ISSN: 2776-0979.

Palma, M; Guerrero, D; Carmenado, I. de Los Rios(2016). Approaches and Midels of Professional Competence : Definition of Competence in the Training of Engineers in Latin America, *International journal of Innovative Research in Advanced Engineering (IJIRAE)*, PP 25 – 35.

Redecker, C. (2017). European framework for the digital competence of educators. Publications Office of the European Union.

Saltymakov, M; S, Evgeniya O. Frantuczskai(2019). Cooperative Lwarning Approach to Delivering Professinal Modules to Bachelor and Master Students : TPU Expeirience, [www.sciencedirect.com](http://www.sciencedirect.com/procedia), procedia – social and behavioral sciences 90 – 97.

Shareefa, Mariyam (2022). Demystifying the Impact of Teachers' Qualification and Experience on Implementation of Differentiated Instruction, *International Journal of Instruction*, Vol.16, No.1, pp. 393-416. p-ISSN: 1694-609X.

Takhirbekovna, Zakhidova Diloram, Mardonovna, Zaynobidinova Iroda (2023). APPLICATION OF MODERN METHODS IN TEACHING ENGLISH, *International Journal of Education, Social Science & Humanities. FARS Publishers Impact factor (SJIF)*, Volume-11, Issue-1.

Toronto, & Remington, R. (2020). *A Step-By-Step Guide to Conducting an Integrative Review*. Springer International Publishing AG.

Tovkanets, O (2017). Forming Professional Competency of Education Managers In Central European Countries.